

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

ז.

עין משפט
נר מצוה

בו א מיי פ"י מהל'
אשוח ה"י ט סמג
עשין מח טו"ש"ע א"ה"ק ס'
קו סמ"ג ב:
בו ב מיי פ"ג מהל'
מירוח ה"ל כ"א:
בה ג מיי פ"ט מהל'
שמיטה ה"ל א סמג
עשין סג טו"ש"ע יו"ד ס'
לג סמ"ג א:
בב ז מיי פ"ל מהל'
שבת ה"ל יד סמג
לאוין סה ועשין מח טו"ש"ע
א"ה"ק סימן סג סמ"ג א
טו"ש"ע א"ח ס' רפ סמ"ג
ב:
ל ה מיי פ"ג מהל'
ברכות ה"ל ט ומיי
פ"י מהל' אשוח ה"ל ה
ברכות ה"ל ט סמג
שס טו"ש"ע שס סמ"ג ו:
לג ח מיי פ"י מהל'
אשוח ה"ל י"ב סמג
שס טו"ש"ע שס סמ"ג ב
וע"מ מ"מ:
לג ח מיי פ"ג מהל'
ברכות ה"ל סמג שס
טו"ש"ע שס סמ"ג ו:

תוספות ר"ד

א"ל והא לא כתיבא
כתובה ואסור חכמים
לשוח אדם את אשתו
שעה אחת בלא כתובה
א"ל אתפסוה מטלטלי
שיעור כתובתה. פי' שהיה
משוכן ביה עד שיכתוב
לה שטר כתובתה: א"ר
חלבו א"ר אדא בר אבא
אמר רב א' בתולה וא'
אלמנה טעונה ברכה [כל]
שבעה. פי' טעונה ברכות
כל ז' ימים ולקמן מוקי לה
באיכא פנים חדשות. ומי
אמר רב הכי והא' ר' הונא
אלמנה אינה טעונה ברכה
כל ז' אלא יום א'. ל"ק כאן
בבבוח שנשא אלמנה כאן
באלמון שנשא אלמנה.
מיתובי מברכין בתולה
ז' ולא למנה יום א' מאי
לאו אלמנה שנשאת
לכחור. לא לאלמון. אבל
לכחור מאי ז'. א"ה
לייתי מברכין לבתולה ז'
ו'אלמנה שנשאת לבחור
ז' ולא למנה שנשאת
לאלמון יום א'. מילתא
פסיקא קמיי ליכא בתולה
רבצירא מו' פי' ואפילו
נשאת לאלמון. וליכא
אלמנה דבצירא מיום א':
אלא הא דתניא שקדו
חכמים על תקנת בנות
ישראל שיהא שמות עמה
ג' ימים במאי אי בבחור
הא אמרת ז' אם באלמון
הא אמרת יום א'. איבעית
אימא בבחור ז' לברכה וז'
לשמחה איבע"א באלמון
יום א' לברכה וז' לשמחה:

זבי בעילה אית לן למשרי אע"ג דליכא זכרא כיון דלא הוה פסיק
רישיה לענין פתח כיון דלפטר להוצאת דם בלא עשיית פתח
דמוכח לעיל (דף ה:) ומשני הכא פקיד ולא עקיר דקסבר דם חצורי
מיחבר והוא הדין דהוה מצי לשנויי דלפתח הוא כריך אלא לפי מאי
דקיס ליה דלדס הוא כריך משני ליה
ותימנה דהא שמואל במלכא שאינה
כריכה לגופה סבר לה כר' יהודה
כדלמרי' צ"פ (ה) הנחניקין (ד' פה. ושם) וצ"פ
כל המדיר (נחמס ד' נס.) ועוד דמדבר
שאין מתכוין דשרי ר"ש ה"ל לאקשויי
ולא ממלכא שאינה כריכה לגופה
כיון דרוב דקיקאין ולא הוה פסיק רישיה:
בתוך שהותרה לצורך. פירוש
לצורך אוכל נפש הותרה
נמי שלא לצורך אוכל נפש וצ"ל
שיהא צורך הנחת היום אם צורך
קיום מזהו ציו"ט כההיא דהוצאת
קטן למולו וספר תורה לקרות זו
ולולא לזאת זו (נפיה דף יב.) אלא
שלא לצורך היום כלל לא כמו הוצאת
אזנים דמחייב והאופה מיו"ט לחול
לרצ חסדא דלמיר לוקא (שם דף כה.)
משום דלית ליה הוציא ושמיטה עולת
נדבה דשרי לז"ה (שם דף כ:) היינו
משום שלא יהא שלחמן מלא ושלחן
רצן חסר ומואל חמץ בתוך ביתו
דלמרינן צ"פ דפסחים (דף ו. ושם)
דכופה עליו כלי ולא שרינן לשורפו
משום מתוך היינו משום דלסור
לשורפו מדרבנן משום מוקצה דלסור
לטלטלו אלא אין לומר דלמרי
כשצטלו דמכל מקום מדרבנן מזהו
לשורפו והוה צורך היום דבמזוה
דרבנן נמי שרינן היכא דליכא למימר
מתוך והא דפליגי צ"ש וצ"ה (נפיה
דף יב.) צמבצל גיד הנשה ציו"ט
ואכלו דלצ"ש דלית להו מתוך לוקא
ולצ"ה דלית ליה מתוך אינו לוקא
כריך לומר אע"ג דלא חשיב אוכל נפש
משום איסור דרכיז עליה מכל
מקום צורך היום הוא כיון דלמרי
ליה ונראה לר"י דהוצאת מיוקן לטייל
הוה צורך היום ומיהו הוצאה לצורך
נכרי נראה דלסור ומה שנהגו עמה
להוציא לצורך נכרי הוה נראה לרש"י
משום דרשות הרבים דידן לא הוה
אלא כרמלית דאין רחצין ט"ו אמה
וגזי יו"ט לא גזור רבנן כי היכי דלא
תקון רבנן עירובי חצירות ציו"ט
כדמשמע ברש"י פרק שני דביצה (דף
טו:) דלמיר יו"ט שחל להיות ערב
שבת כו' רבי אומר מערבין עירובי
חצירות אלא לא עירובי תחומין לפי
שאתה אוסרו דבדכ האסור לו ואי
אתה אוסרו דבדכ המותר לו אלמא

פטור. וקיימא לן פטור ומותר לכתחלה ציציאות שבת (שבת דף ג.)
קשיא למאן דאמר דהאי נמי להוציא דם הוא: הסם. גזי ליחא:
פקיד. כנוס צידה: ועקיר. כולו מן הבשר ועומד לזאת: הכא.
דס בתולים: פקיד הוא ולא עקיר. לגמרי אלא נבלע קמח בכתלים
אע"פ שאינו מחובר כשאר דם
האברים אלא כנוס מיהו דומה
למחבר הוא שאינו מוכן לזאת
כליחה: אספסופ מטלטלי. תנו לה
מטלטלין תחת ידה נמשכון לשעבוד
כתובתה עד שיכתבו שטר כתובתה
שעבוד קרקעות: מאי דעסיק.
למישרי ציו"ט יומר מנשבת: לצורך.
אוכל נפש כגון שמיטה: מוגמר.
נשמים על האש לגמר את הכלים
ואת הבגדים: עליו אמר קרא לכל
נפש דבר השוא נבל נפש. מותר.
ובעילה שיה לכל אכל מוגמר אינו
אלא למפונקים: ומי איכא הוראה
לאיסור. ומי קרי איסור הוראה.
משום דכל אדם רשאי להחמיר
והאסור אין זה סמיכת דברים שאפי'
מן הספק שאין ההלכה ברורה לו
הוא בלא ואסור אכל הממיר סומן על
שמועתו או על סברת חכמתו והיא
הוראה: סורוס צ"ה. משנה היא
במסכת נזיר דהילני המלכה שיה
בנה למחמה ונדרה שבע שנים
בנזיר צ"ה צמחא לארץ ועלתה לארץ
הורוס צ"ה שפאה נזירה עוד ז' שנים
אחרות: חוט השדרה נפסק ברונו.
טריפה: טעונה ברכה. ברכת
חמנים: צועז אלמון הוה. דלמיר
מר אצנן זה צועז וכבר היו לו י'
בנים ושלשים בנות צצא בתלה (דף
הס.) האמרס שבעה. דמודאניה
טעונה דקאמר רב הונא אוקימנא
דאניה טעונה שבעה מכלל דטעונה
דקאמר רבי אלא שבעה:
מבצין
הכי אמר ר' אבהו שאל ר' ישמעאל בן יעקב דמן צור את רבי יוחנן בציידן
ואנא שמעי מהו לבעול בתחלה בשבת ואמר ליה אסור והלכתא יומתר
לבעול בתחלה בשבת: אמר רבי חלבו אמר רב הונא א"ר אבא בר זבדא
אמר רב אחת בתולה ואחת אלמנה טעונה ברכה ומי אמר רב הונא
הכי והאמר רב הונא אלמנה אינה טעונה ברכה לא קשיא כאן בבחור
שנשא אלמנה כאן באלמון שנשא אלמנה ואלמון שנשא אלמנה לא
והאמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין ה"ל ברכת חתנים בעשרה
שנאמר ויקח עשרה אנשים מוקני העיר ויאמר שבו פה וישבו ובעו
אלמון שנשא אלמנה הוה מאי אינה טעונה ברכה דאמר רב הונא אינה טעונה
ברכה כל ז' יאכל יום אחד טעונה ברכה אלא הא דתניא וישקדו חכמים
על תקנת בנות ישראל שיהא שמח עמה ג' ימים במאי אי בבחור האמרת
שבעה אי באלמון האמרת יום אחד איבעית אימא ואלמון יום אחד לברכה
וושלשה לשמחה ואיבעית אימא בבחור שבעה לברכה ושלשה לשמחה
מיתבי
לא תקון עירובי חצירות ציו"ט והוא הדין דלא גזור בכרמלית והא דקיימא לן בפרק אמרו לו (בכירות דף יד. ושם) וצ"פ קמא דביצה (דף יב. ושם)
דש עירוב והוצאה ציו"ט נראה דלמרי שנתה מעורבת אין ללמוד ממנה לכרמלית דחמיר טפי כמו
שפירשתי במסכת שבת (דף קי.) ועוד נראה דהא דקיימא לן דש עירוב והוצאה ציו"ט צעירובי חצירות מיייר מדבצי למימר בפרק אמרו לו
(בכירות דף יד. ושם) דאין עירוב והוצאה ליו"ה"כ מדתנן התם חס היתם שבת והוציא צפוי חייב וכן צ"ה (דף יב. ושם) צע' למידק דאין עירוב
והוצאה ציו"ט מדשרי בית הלל להוציא קטן ולולא והיינו עירובי חצירות דהשתא מוכח לה שפיר מדשרי הוצאה דלא גזור רבנן אעירובי חצירות
אלא משום הוצאה ציו"ט מתחומין אין עניינה להוצאה והא דקאמר רבי אמה אוסרו דבדכ המותר לו היינו משום דמותר להוציא
לצורך: אלא מעתה יהא מותר לעשות מוגמר ביו"ט. ואם תאמר לדידיה נמי תקשי וכי לא סבר דלמרינן מתוך הא טעמא
דצ"ה הכי הוא ויש לומר שהיה סובר דטעמא דצ"ה הלל משום דאין עירוב והוצאה דקא' ס"ד מעיקרא צ"ה אע"ג דהתם פריך
עלה דלמא לרצ פפי לא שמיע לה ועו"ל שהיה סובר הותרה שלא לצורך וצ"ל שיהא דבר הרגיל ולהכי פריך דזה אינו רגיל טפי
ממוגמר: אמר ליה אמר דבר הצריך לכ"כ נפש קאמינא וצבי צריך לכ"כ נפש. וכן צ"ה וקשה לר"י דלמיר בסוף פ"ג דביצה (דף
כב.) מהו לכבות הנר מפני דבר אחר ומסיק דלסור הא הכא שרי משום דלריך לכל נפש וי"ל דהכא דוקא בצעילה ראשונה דמזוה היא דהוה
צורך מזהו היום אלא שאר צעילות אין כל כך צורך היום ועו"ל דמיו"ל שמיך הנר מפני דבר אחר הוה כמו מכשירין דלפילו צאכל נפש אסור וכן
מוכח התם דפריך עלה מזה דתניא דמכבין את הצקעת כדי שלא יתעשה הצית ומשני הלא רבי יהודה היא אורח דשרי מכשירי אוכל נפש
כי קאמינא לרבנן: והלכתא מותר לבעול בתחלה בשבת. ולא מיישינן שמא ישחוט בן עוף והאם סמכין למיעבד סעודה בשבת:

(א) נ"ע מוס' לקמן ט' ד"ה
אין. (ב) נעירובין סה:
ועין. (ג) נפסחים ה' ביה
י: (ד) מיר יט: (ה) חולין
מה: (ו) נעיל ה.
(ז) ומנה צמ"ל ועלה
לארץ כלי"ל רש"י. (ח) נ"ל
צ"פ מיר שבת מב.

תורה אור השלם

1. ובימים הראשון מקרא
קדש ובימים השביעי
מקרא קדש יתנה לכם
כל מלאכה לא יעשה
בהם אך אשר יאכל לכל
נפש הוא לבדו יעשה
לכם: שמות יב טו
2. ויקח עשרה אנשים
מוקני העיר ויאמר שבו
פה וישבו:

מוסף רש"י

פטור. ומותר דאין כאן
מיקון. ורבנן נמי לא גזרו
זה שבות משום זכר (שם)
הורה רבי כר'
יעקב. שנה משנה לז'
והורה להחמיר ולא סמך
על דבריו (חולין יד.).